

علی مولتی

خبرنگار گروه جامعه

در ماه‌های اخیر حتما اخباری از بحران‌های به‌وجودآمده در اروپا شنیده‌اید، ابتدا افزایش قیمت انرژی، سپس تورم موادغذایی و حالا که کشورهای اروپایی درحال آماده‌شدن برای زمستان سخت بدون نفت‌و گاز وارداتی از روسیه هستند، همزمان با بحران گرمای شدید تابستان امسال و خشکسالی بی‌سابقه قاره سبز دست‌وپنجه نرم می‌کنند.
اژانس فضایی اروپا رکوردهای تازه‌ای از دمای هوا در مناطق مختلف این قاره ثبت کرده است. تابستان امسال دمای هوا در انگلستان به ۴۵ درجه سانتیگراد، در فرانسه به ۵۰ درجه و در برخی از

نقاط اسپانیا به ۶۰ درجه سانتیگراد رسید که در یک دهه اخیر بی‌سابقه بوده است.
به نقل از مقاله اخیر نیوساینتیست، اروپا درحال تجربه بدترین خشکسالی خود در ۵۰۰ سال اخیر است، جریان رودخانه‌ها به‌طور متوسط حدود یک‌سوم کاهش یافته‌اند و خشکسالی که احتمالا با گرم‌شدن کره‌زمین تشدید شده است، در زمانی که به‌دلیل حمله جنگ اوکراین، بحران موادغذایی و هزینه‌های انرژی رو به افزایش است، تأثیری جدی بر تولید مواد غذایی و حمل‌ونقل رودخانه‌ای دارد.
به گفته رصدخانه اروپایی خشکسالی، حدود ۶۰ درصد از اتحادیه اروپا و بریتانیا تحت تأثیر این موج خشکسالی قرار گرفته‌اند. امواج گرمای رکوردشکنی مرتبط با تغییرات آب‌وهوایی، رودخانه‌های سراسر این

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

شکست سیاست‌های زیست‌محیطی در قاره نسبتاً سبز

جهانی را زیر ۱٫۵ درجه سانتیگراد نگه دارد؛ شاخصی که نسبت به سال اجرای توافق رشدی ۲۵ درصدی را تجربه کرده و هم‌اکنون به ۱٫۲۵ درجه سانتیگراد رسیده است و پیش‌بینی می‌شود با همین روند در همین قرن ۲۱ از سه درجه عبور کند. کارشناسان این اتفاق را شکست توافق پاریس و سیاست‌ها و راهکارهای کشورهای اروپایی می‌دانند که درنهایت منجر به فاجعه زیست‌محیطی در کره‌زمین خواهد شد.
در گزارش‌های قبلی همین صفحه به تفصیل درباره بحران خشکسالی در ایران نوشتیم، حال برای درک بهتر از وضعیت خشکسالی در کشورهای اروپایی که این روزها سوزۀ اخبار و رسانه‌های دنیاست، خلاصه‌ای از گزارش‌های منابع اروپایی در این خصوص را بازخوانی می‌کنیم.

علت شکست سیاست‌های اتحادیه اروپا در مهار بحران تغییرات اقلیمی

دانشمندان بر این باورند که خشکسالی تابستانی می‌تواند در اروپای غربی تبدیل به یک امر عادی شود. چهار تابستان از پنج تابستان گذشته بسیار خشک بوده و این به‌دلیل تأثیرات تغییرات آب‌وهوایی است.
آخرین ارزیابی رصدخانه اروپایی خشکسالی اتحادیه اروپا، نشان می‌دهد ۱۳ درصد از قلمرو اتحادیه اروپا در شرایط هشدار شدید بوده و ۴۵ درصد اراضی این منطقه نیز در وضعیت هشدار قرار دارند. شرح فوق و توضیحات ذیل این صفحه در رابطه با افزایش بیش ازحد دما و گسترش خشکسالی در کشورهای اروپایی را کنار تصاویر و ویدئوهایی که این روزها از اوضاع و احوال رودخانه‌ها و بسترهای همیشه حاصلخیز قاره سبز در فضای مجازی درحال پخش است، بگذارید.
شاید اولین سوالی که به ذهن شما متبادر می‌شود، این باشد که چه کسی مقصر وقوع این بحران است و آیا کشورهای اروپایی برنامه‌ای برای مهار این بحران داشته‌اند و دارند؟
در پاسخ به این سوال لازم به توضیح است که بنا به‌یاد با اجرایی شدن توافق پاریس، از طریق کاهش شدت مصرف انرژی در اقتصاد جهانی، نیاز به سوزاندن سوخت‌های فسیلی کاهش یابد و با رشد سهم انرژی‌های پایدار و کربن‌ذایی از صنایع، از انتشار گازهای گلخانه‌ای در اقتصادهای بزرگ دنیا ازجمله اعضای اتحادیه اروپا، جلوگیری شده و این سیاست‌ها درنهایت مانع افزایش گرمایش و متوسط دمای جهانی شوند.
به‌عبارتی هدف پیمان پاریس نگه‌داشتن افزایش دمای متوسط جهانی زیر ۱٫۵ درجه بود، شاخصی که در سال اجرای توافق به یک درجه سانتیگراد رسیده بود و هم‌اکنون به گزارش موسسه تغییرات محیطی دانشگاه آکسفورد، بالای ۱٫۲۵ قرار دارد و در روندی روبه گسترش و نگران‌کننده در گزارش پنج‌ماه قبل نهاد اقلیمی سازمان ملل متحد پیش‌بینی شد تا پایان قرن ۲۱ به سمت ۳٫۲ سانتیگراد افزایش خواهد یافت. این گزارش که حاصل ده‌ها ساعت رازبینی دانشمندان و ۱۹۵ عضو سازمان ملل بود، محقق ساختن هدف پیمان پاریس یعنی نگه داشتن افزایش دمای متوسط جهانی زیر ۱٫۵ درجه را دور از دسترس خوانده، حفظ این دما زیر دو درجه را چالشی بزرگ دانسته و پیش‌بینی می‌کند با ادامه سیاست‌های فعلی این شاخص در همین قرن به بالای سه درجه سانتیگراد خواهد رسید.
از طرفی طبق ادعای نشریه فرانسوی زبان لو دووار؛ «تنها ۶ تا ۱۰ درصد احتمال دستیابی به هدف اولیه توافق پاریس، یعنی محدود کردن گرمایش زمین تا حد اکثر ۱٫۵ درجه سانتیگراد وجود دارد.» اما جدای از اینکه اهداف توافق پاریس از ابتدا تا چه اندازه واقع‌بینانه بوده است، گزارشی از روزنامه گاردین، آمریکا را با توجیه به خروج از توافق پاریس و به‌دنبال آن عمل نکردن به تعهدات خود در زمان ریاست جمهوری بایدن نیز، مقصر روند روبه بحران تغییرات اقلیمی در جهان معرفی می‌کند و این کشور را بالاتر از چین، هند، روسیه و برزیل از نظر انتشار گازهای گلخانه‌ای مسئول وارد کردن حدود خسارتی دوهزار میلیارد دلار به اقتصاد دنیا می‌داند.

است. وقتی رسیدیم کمی شوکه شده بودیم چون تقریباً آبی اینجا نبود. «ماه‌هاست در شمال ایتالیا بارندگی قابل توجهی وجود نداشته است و بارش برف امسال ۷۰ درصد کاهش داشته که این امر منجر به خشک‌شدن رودخانه‌های مهمی مانند پو شد که در مرکز کشاورزی و صنعتی کشور جریان دارد.

۲۳ شهر بلژیک اسیر محدودیت‌های مصرف آب

در بلژیک، ۱۸ شهر در منطقه جنوبی فرانسوی زبان و لوئیا نیز محدودیت‌هایی برای آب اعمال کرده‌اند و پنج شهر دیگر هم تحت‌نظارت هستند تا این محدودیت‌ها در آنها نیز اعمال شوند.

اعلام خشکسالی در سرزمین آب

در هلند سد آفسلایت‌دیک، دریابند عظیمی که از آسمان قابل مشاهده است، مانند دیواری طولانی است که به طول ۳۲ کیلومتر مستقیماً از میان دریا می‌گذرد و از دریاچه آیسِل، بزرگ‌ترین دریاچه آب شیرین هلند، دربرابر نفوذ آب دریا محافظت می‌کند.
به‌دنبال خشکسالی طولانی تابستان امسال نیز این پروژه نامادین کنترل سیل هلند، متشکل از یک سد بزرگ و یک مسیر طولانی، دروازه‌های خود را بسته نگه داشته است تا از جاری شدن آب شیرین به دریا جلوگیری کند تا کمک کند سطح آب دریاچه آیسِل حفظ شود.
برای صدها سال، سیل مشکل همیشگی مردم هلند بوده است، به همین جهت آنها زیرساخت‌هایی ازجمله سد‌ها و دریابندها را برای محافظت از حدود ۵۵ درصد مناطق مستعد سیل خود در کشور ساخته‌اند.
با این حال، در سال‌های اخیر، هلند به‌دلیل تغییرات آب‌وهوایی، خشکسالی شدیدی را تجربه کرده است و کمبود آب به چالش جدیدی برای «سرزمین آب» تبدیل شده است.
در تابستان امسال، هلند بار دیگر با خشکسالی شدید مواجه شده است و سطح آب رودخانه‌ها و دریاچه‌های داخلی آن به پایین‌ترین حد تاریخی خود رسیده است. کشاورزی، کشتیرانی و به‌ویژه طبیعت این کشور نیز تحت‌تأثیر این شرایط قرار گرفته‌اند. علاوه بر اعمال محدودیت‌های آبیاری زمین‌های کشاورزی در برخی مناطق، دولت هلند از مردم خواسته است تا در مصرف آب صرفه‌جویی کنند و آنها را به شست‌وشوی کمتر خودرو، آبیاری کمتر گل‌ها و حمام کردن کمتر و… توصیه کرده است.

جیره‌بندی یخ در هوای داغ اسپانیا

در اسپانیا، با توجیه به رسیدن دمای هوا در برخی نقاط به بالای ۶۰ درجه سانتی گراد، برخی سوپرمارکت‌ها شروع به جیره‌بندی تکه‌های یخ کرده‌اند و چندین سوپرمارکت زنجیره‌ای فروش کیسه‌های یخ را تا دو عدد به‌ازای هر نفر محدود کرده‌اند.

تراژدی راین، شاه‌رگ حیاتی اقتصاد آلمان

در آلمان شرکت‌های حمل‌ونقل لجستیک اکثر فعالیت‌های خود در رود راین را متوقف کرده‌اند. به دلیل سطح پایین آب، شرکت لجستیک کانتینری آلمانی Contargo اکثر عملیات حمل‌ونقل داخلی خود را در بخش‌های بالادست و میانه رود راین به حالت تعلیق درآورده است.
از آنجایی که در روزهای آینده هیچ بارندگی قابل توجهی پیش‌بینی نمی‌شود، انتظار می‌رود سطح این قسمت از رود از آخر هفته آینده به زیر ۴۰ سانتیمتر (۱۵٫۷ اینچ) برسد. طی بیانیه‌ای در وب‌سایت این شرکت گفته شده است: «در این صورت کشتی‌های ما قادر به حرکت بدون خطر نخواهند بود و به دلایل ایمنی، ما باید تا حد زیادی ناپرویی خود را در بخش‌های بالادست و میانه رود راین متوقف کنیم.»
رئیس اتحادیه کشاورزان آلمان نیز روز جمعه هشدار داد بدون بارش قریب‌الوقوع باران، برداشت‌های امسال ممکن است به‌شدت تحت‌تأثیر موج گرمای اواخر تابستان قرار گیرد. او می‌گوید که مسائل تورم و درگیری در اوکراین با هم وخامت اوضاع را حتی برای کشاورزان غرب اروپا که صدها یا هزاران کیلومتر از خط‌مقدم فاصله دارند، تشدید می‌کند. این منبع گفته است: «درحال حاضر ما در بسیاری از جبهه‌ها می‌جنگیم. قیمت کودها چهار برابر بیشتر از سال گذشته است. قیمت انرژی دوبرابر شده و قیمت خوراک افزایش یافته است. به‌طوری که اگر باران کامل و به زودی نیارد، ممکن است برداشت محصول ما تا ۳۰ درصد یا ۴۰ درصد کاهش یابد. برخی کشاورزان هم مجبور بودند از ذخایری که برای زمستان در نظر گرفته شده بود، دام‌هایشان را تغذیه کنند؛ چراکه در این شرایط قادر به کشت مجدد و تأمین خوراک دام خود نیستند.»

آتش و خشکسالی؛ بلای جان فرانسه

در فرانسه اوضاع با توجیه به آتش‌سوزی گسترده در غرب این کشور و خشک‌شدن رودخانه‌ها و دریاچه‌ها، بحرانی است. آتش‌نشانان از ۶ عضو اتحادیه اروپا روز جمعه برای کمک به مقابله با آتش‌سوزی‌ها، به‌ویژه یک آتش‌سوزی شدید در جنوب‌غربی که هزاران نفر را مجبور به ترک خانه‌های خود کرده است، وارد فرانسه شدند.
درمجموع، ۳۶۱ آتش‌نشان خارجی به کمک هم‌تایان فرانسوی خود شناختند. در منطقه جنوب‌غربی بورگوندی، رودخانه تی به‌طور کامل خشک شده است و به‌دنبال آن هزاران ماهی مرده در یک گودال وسیع جمع شده‌اند.
فرانسه مجبور شده است درطول تابستان محدودیت‌های مختلفی پیرامون مصرف آب در سراسر کشور اعمال کند. این شرایط همچنین بر تأمین برق هسته‌ای کشور تأثیر می‌گذارد.
تاسیسات هسته‌ای فرانسه برای خنک شدن نیروگاه‌ها به آب رودخانه متکی است و درنتیجه چندین نیروگاه بالاچار تعطیل شده‌اند.
پیرو همین بحران دولت فرانسه گامی غیرمعمول برای واردات برق از همسایگان خود برداشته است که قیمت پایه برق در اوایل هفته را به بالاترین حد خود در این کشور رساند.

تعطیلی مجموعه‌های سوارکاری در مجارستان در پی خشکسالی

در مجارستان اما خشک‌شدن دانوب، ضربه‌ای شدید به اقتصاد منطقه وارد کرده است. سطح آب رودخانه دانوب در هفته‌های اخیر به سمت سطوح بحرانی کاهش یافته است، درحالی که بخش‌هایی از دریاچه ونلس، در جنوب‌غربی بوداپست، این هفته کاملاً خشک شده است.
معاون رئیس بانک مرکزی مجارستان، هشدار داده است دوره طولانی خشکسالی، همراه با تأثیر جنگ اوکراین بر عرضه جهانی غذا، می‌تواند قیمت موادغذایی در ماه‌های آینده را به شدت افزایش دهد و فشارهای تورمی موجود را تشدید کند.
ایلدیکو فونبودی، مربی سوارکاری ۴۳ ساله در مجارستان، پس از تصمیم مالکان برای تعطیلی مجموعه سوارکاری که در آن فعالیت می‌کرد، مجبور شد کار خود را در یک مرکز سوارکاری در حومه بوداپست ترک کند؛ چراکه خشکسالی هزینه‌ها را غیرقابل تحمل کرده بود. او می‌گوید: «اسب‌ها به‌طور روزانه به یونجه و کاه نیاز دارند، کالایی که به دلیل خشکسالی، بسیار کمیاب و گران شده است.»

جاذبه‌های توریستی ایتالیا در شوک خشکسالی

در ایتالیا آب بزرگ‌ترین دریاچه این کشور یعنی دریاچه گاردا که در قسمت شمالی آن قرار دارد، به پایین‌ترین سطح خود رسیده، به‌عبارتی بدترین خشکسالی‌ای که ایتالیا در یک دهه اخیر تجربه کرده است، آب دریاچه گاردا را به پایین‌ترین سطح خود در تاریخ کاهش داده، سطح آب به‌حدی کاهش یافته که اکنون مناطق وسیعی از سنگ‌هایی که قبلاً زیرآب بوده‌اند نمایان شده‌اند، عجیب‌تر اینکه امتداد وسیعی از سنگ‌های سفیدشده در اطراف خط ساحلی شبه‌جزیره سیمیونه جنوبی دیده می‌شود.
توریستی در بازدید از این منطقه گفته است: «ما سال گذشته به اینجا آمدم، اینجا را دوست داشتم و امسال برگشتم. متوجه شدید چشم‌انداز آن بسیار تغییر کرده